

Evropski ekonomsko-socialni odbor

SOC/511
Delo na črno /
evropska platforma

Bruselj, 10. september 2014

MNENJE

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

o

**predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi evropske platforme za
okrepitev sodelovanja pri preprečevanju in odvratanju od dela na črno**

COM(2014) 221 final - 2014/0124 (COD)

Poročevalec: **Stefano PALMIERI**

Soporočevalka: **Ana BONTEA**

Evropski parlament in Svet sta 16. aprila 2014 oziroma 29. aprila 2014 sklenila, da v skladu s členoma 153(2)(a) in 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosita za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi evropske platforme za okrepitev sodelovanja pri preprečevanju in odvrčanju od dela na črno
COM(2014) 221 final – 2014/0124 (COD).

Strokovna skupina za zaposlovanje, socialne zadeve in državljanstvo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 27. avgusta 2014.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 501. plenarnem zasedanju 10. in 11. septembra 2014 (seja z dne 10. septembra) s 172 glasovi za, 88 glasovi proti in 22 vzdržanimi glasovi.

*

* *

1. **Sklepi in priporočila**

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO):

- 1.1 meni, da je delo na črno problem, ki bolj ali manj zadeva vse države članice in spodkopava evropske ideale zakonitosti, varnosti, solidarnosti, socialne in davčne pravičnosti, svobodne konkurence na trgih ter prostega pretoka delovne sile v EU;
- 1.2 meni, da je boj proti delu na črno oziroma proti neprijavljenemu delu, ki se izvaja z ustreznimi ukrepi preprečevanja, nadzora in boja, ključna politična izbira, da se odkrije neprijavljeno delo in se oživi konkurenčnost gospodarskega in socialnega sistema Evropske unije v skladu s prednostnimi nalogami in smernicami strategije Evropa 2020;
- 1.3 pozdravlja predlog za vzpostavitev evropske platforme za okrepitev sodelovanja na področju boja proti delu na črno, ki je v skladu z različnimi izjavami, v katerih so Evropski parlament, Svet in EESO v zadnjih letih izpostavili potrebo po uresničitvi na evropski ravni usklajene strategije ustvarjanja delovnih mest, pametne, trajnostne in vključujoče rasti ter povečanega sodelovanja na področju boja proti delu na črno, da bi se tako zapolnila vrzel na ravni EU, saj je bilo delo na črno doslej obravnavano neenako in premalo usklajeno;
- 1.4 pozdravlja predlog za vzpostavitev evropske platforme z obveznim sodelovanjem vseh držav članic in meni, da je z usklajenim sodelovanjem vseh držav EU mogoče obravnavati vse čezmejne vidike in probleme v zvezi s pojavom delavcev na črno, ki prihajajo iz tretjih držav in so v nezakonitem položaju;

- 1.5 kljub temu, da priznava, da sta delo na črno in navidezno prijavljena samozaposlitev, torej lažna samozaposlitev, dva ločena pojma, meni, da je prav, da se lažna samozaposlitev vključi med oblike dela na črno, ki jih je treba preprečiti, od njih odvracati in se proti njim boriti v okviru platforme zaradi negativnih posledic dela na črno: i) na pravice in jamstva delavcev; ii) na normalno delovanje svobodne konkurence trgov; iii) na prost pretok delavcev v EU;
- 1.5.1 upa, da bo v okviru platforme ob upoštevanju predpisov in nacionalnih praks ter izkušenj iz različnih držav članic z opredelitvijo navidezne samozaposlitve mogoče zagotoviti učinkovito strategijo boja proti temu pojavu;
- 1.6 čeprav se v celoti strinja z delovanjem in nalogami platforme, meni, da bi bil njen mandat lahko večji in bi vključeval možnost oblikovanja priporočil v zvezi s predpisi tako na ravni EU kot tudi v posameznih državah članicah, da bi se zagotovilo bolj učinkovito izvajanje strategije (na primer s predlogi učinkovitejših dejavnosti čezmejnega sodelovanja pri inšpekcijskih ukrepih nadzora in boja proti delu na črno);
- 1.7 meni, da je pri imenovanju nacionalnih kontaktnih točk držav članic obvezno treba vključiti socialne partnerje in organizacije, ki predstavljajo civilno družbo in – glede na to, da imajo posebno znanje na področju dela na črno,– zagotavljajo dejansko dodano vrednost strategije boja proti temu pojavu;
- 1.7.1 meni, da bi bilo treba seje evropske platforme ustrezno pripraviti ter organizirati pripravljalne in informativne seje za razširjanje rezultatov dela platforme (z zagotavljanjem popolne preglednosti njenega delovanja);
- 1.8 meni, da morajo ukrepe za preprečevanje dela na črno in odvracanje od njega spremljati različni instrumenti, tudi kontrole in sankcije z ukrepi pametne pravne ureditve za zagotovitev stabilnega in predvidljivega pravnega okvira, da bi se zmanjšali stroški izvajanja predpisov, da bi se izognili pretirani obdavčitvi dela, da bi se uporabila učinkovita sredstva za spodbujanje delodajalcev k prijavljanju dela in spoštovanju predpisov, vključno s fiskalnimi spodbudami in poenostavljenimi sistemi za plačevanje davkov in prispevkov za socialno varnost, ter da bi se vključili ukrepi fiskalne ugodnosti za spodbujanje odkrivanja neprijavljenega dela;
- 1.9 si je v okviru strategije, ki jo za boj proti delu na črno opredeljuje EU, v zadnjih letih stalno prizadeval spodbujati skupne instrumente, politike in dobre prakse boja proti delu na črno ter obravnaval tako gospodarske dejavnike kot kulturni in socialni okvir, zato pričakuje, da bo njegova vloga pri delovanju platforme uradno priznana ter da bo vključen med opazovalce platforme;
- 1.10 meni, da je treba v okviru ozaveščanja javnosti okrepiti zmožnost vključevanja civilne družbe v dejavnosti usmerjevalnega odbora za strategijo Evropa 2020 in drugih organov EESO, zlasti prek skupnih prizadevanj EESO in nacionalnih ekonomsko-socialnih svetov;

- 1.11 upa, da bo znotraj platforme priznana vloga, ki bi jo lahko imeli:
- Eurostat s pripravo ocen, s pomočjo katerih bi bilo mogoče ugotoviti razsežnost in dinamiko dela na črno in neprijavljenega dela v EU;
  - Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) z vnaprejšnjo pripravo interaktivne zbirke podatkov o dobrih praksah ukrepov boja proti delu na črno na evropski ravni;
  - OECD z zagotavljanjem tehnične podpore za razumevanje tega pojava;
- 1.12 meni, da je primerno, da se platforma opremlja s sistemom nadzora in ocenjevanja prek sistema *ad hoc* kazalnikov in zunanjih ocenjevalcev na Komisiji.

2. **Pojav dela na črno oziroma neprijavljenega dela v Evropski uniji**

- 2.1 Na ravni Evropske unije je delo na črno ali neprijavljeno delo opredeljeno kot "vsaka plačana dejavnost, ki je po naravi zakonita, ni pa prijavljena državnim oblastem, ob upoštevanju različnih ureditvenih sistemov držav članic"¹. V ta okvir spada tudi napačno prijavljeno delo ali navidezna samozaposlitev, do katere pride, kadar je delavec na podlagi pogodbe za izvajanje storitev uradno prijavljen kot samozaposlena oseba, vendar pa po nacionalni zakonodaji in praksi opravlja dejavnost v okviru delovnega razmerja².
- 2.2 Neprijavljeno delo in navidezno prijavljena samozaposlitev sta različna vidika pojava, ki ima negativne posledice za pravice in jamstva delavcev, za normalno delovanje konkurence na svobodnem trgu in za prosti pretok delavcev v EU. Vključitev navidezne samozaposlitve med oblike dela na črno, ki ga platforma želi odpraviti, je popolnoma ustrezna, saj gre za tipologije nepravilnosti, ki se glede na zunanje izvajanje dela na črno širijo in za delavce določajo pogoje kratenja pravic in jamstev, ki so podobni pogojem, značilnim za delo na črno³.
- 2.2.1 Kakor je EESO že poudaril⁴, trenutno ni jasne opredelitve kategorije samozaposlitve na evropski ravni, zato se pristojni organi sklicujejo na nacionalni pravni okvir, kar otežuje izvajanje strategije boja proti pojavu navidezno prijavljene samozaposlitve na evropski ravni, zlasti v okviru čezmejnega dela.

---

1 COM(2007) 628.

2 COM(2014) 221 final.

3 Evropski parlament (2013), *Social protection rights of economically dependent self-employed workers. Study* (Študija o socialni zaščiti pravic ekonomsko odvisnih samozaposlenih delavcev); Floren, B. (2013), *Fake Self-employment in the EU – A comparison between the Netherlands and the UK* (Navidezna samozaposlitev v EU – Primerjava med Nizozemsko in Združenim kraljestvom), Tilburg University.

4 CES2063-2012_00_00_TRA_PA.

- 2.2.2 V tem kontekstu je EESO že izrazil naklonjenost možnosti, da se izvede ocena različnih izkušenj v različnih državah članicah, na podlagi katerih se pripravijo sklepi in oblikujejo priporočila za učinkovito strategijo boja proti navidezni samozaposlitvi ali nepravilno prijavljenemu delu. V mnenju o *zlorabi statusa samozaposlene osebe*⁵ je EESO izpostavil potrebo po zagotovitvi zanesljivih predpisov z opredelitvijo navidezne samozaposlitve, da se za samozaposlene in resnična mikropodjetja prepreči neloyalna konkurenca.
- 2.2.2.1 To stališče je v skladu s stališčem, ki ga je že podalo Evropsko sodišče, ki je za zagotovitev normalnega delovanja trgov in prostega pretoka delavcev, ob poudarjanju pristoynosti držav članic pri opredelitvi statusa zaposlenega in samozaposlenega delavca, ponudilo smernice za njuno splošno opredelitev v obliki standarda, tako da je zagotovljena enotna uporaba določb ustanovnih pogodb⁶.
- 2.2.2.2 EESO meni, da bi se s tem pristopom ekonomsko-socialni vidik samozaposlitve dodatno ovrednotil, pri čemer bi morale biti v to kategorijo vključene zgolj resnično samozaposlene osebe. Tako bi se spoštoval zakoniti status samozaposlene osebe za vse, ki bi se prostovoljno odločili za opravljanje lastne dejavnosti. EESO želi v zvezi s tem samo podati smernice državam članicam in jim predlagati primere najboljše prakse.
- 2.3 Raznolikost in kompleksnost pojava dela na črno oziroma nepravilno prijavljenega dela vključuje vrsto različnih subjektov: zaposlene, ki nimajo urejenega socialnega zavarovanja ali so brez pogodbe ali pa plačani deloma v gotovini "na roko", družinske pomočnike, delavce, ki ne prijavijo svoje druge zaposlitve, samozaposlene, ki si ne želijo urediti statusa, navidezne samozaposlene, nezakonite priseljence, ki opravljajo neprijavljeno delo, ter delavce iz tretjih držav, ki so podizvajalci del v državah članicah EU brez minimalnih standardov za dostojno delo⁷. Zaradi te raznolikosti je delo na črno težko obravnavati in potrebne so posebne strategije.
- 2.4 Delo na črno je problem, ki se nanaša na vse države članice, in pojav, ki je v nasprotju z evropskimi ideali zakonitosti, varnosti, solidarnosti, socialne in davčne pravičnosti, svobodne konkurence na trgih ter prostega pretoka delovne sile v EU.

---

⁵ [UL C 161, 6.6.2013, str. 14–19.](#)

⁶ Kakor je poudarjeno v Floren, B. (2013), navedeno zgoraj, je sodba Evropskega sodišča (CGE) C-66/85 z dne 3.7.1986 v zadevi Lawrie-Blum proti deželi Baden-Württemberg zaposlenega delavca opredelila kot osebo, ki za določeno obdobje izvaja storitve za drugo osebo in pod njenim vodstvom, v zameno za to pa dobi plačilo. Taka opredelitev, ki jo najdemo v nedavnih sodbah Evropskega sodišča (združeni zadevi C-22/08 in C-23/08, Athanasios Vatsouras in Josif Koupatantze proti Arbeitsgemeinschaft (ARGE) Nürnberg 900; C-268/99, sodba z dne 20.11.2001, Jany in drugi) je implicitno opredelila domneve za določitev (s pomočjo izključitve) tudi samozaposlitve. V podporo temu je razvidno, da je v že omenjeni sodbi C-268/99 Evropsko sodišče izrecno izjavilo, da je treba vsakršno dejavnost, ki jo oseba ne izvaja v podrejenem odnosu, opredeliti kot dejavnost v okviru samozaposlitve.

⁷ Evropska komisija (2014), *Undeclared work in the EU* (Neprijavljeno delo v EU). Posebna izdaja Eurobarometra 402: A.T. Kearney, VISA, Schneider, F., (2013) *The Shadow Economy in Europe* (Siva ekonomija v Evropi).

2.4.1 Potreba po resnem boju proti neprijavljenemu delu izvira iz njegovih večplastnih učinkov na podjetja, delavce in tudi na javni proračun:

- konkurenca med podjetji se izkrivlja zaradi nelojalne konkurence med tistimi, ki spoštujejo pravila, in tistimi, ki tega ne počnejo, pri čemer se ohranjajo dejavnosti, ki bi verjetno ostale zunaj trga; ustvarja se tudi dinamična neučinkovitost, kadar podjetja ne rastejo, da bi ostala v sivi ekonomiji, ter nimajo dostopa do posojil in do možnosti javnih naročil;
- delavci so v negotovem položaju tako s fizičnega vidika kot z vidika dohodka, zaposlitve in socialnih pravic, čigar posledice so vidne ne zgolj z etičnega vidika, kar zadeva njihovo dostojanstvo, temveč tudi s poklicnega vidika, saj nimajo možnosti za vseživljenjsko učenje in poklicno usposabljanje ali za spremembo nalog, proizvodnih procesov in proizvodov;
- javni proračun se manjša zaradi manjših prihodkov od davkov in socialnih prispevkov (angl. *tax gap*) in pojavlja se neenaka porazdelitev stroškov javnih storitev in storitev socialne države (angl. *free riding*).

2.4.2 Obseg neprijavljenega dela znotraj EU se razlikuje glede na posamezni sektor: kmetijstvo, gradbeništvo, obrtništvo (tekstil, oblačila, obutev itd.), trgovina na drobno, hotelirstvo, gostinstvo, storitve vzdrževanja in popravil, storitev nege ljudi in gospodinjstev⁸.

2.5 Ocene dela na črno se močno razlikujejo in kvantifikacija pojava na ravni EU na podlagi statističnih podatkov je zelo kompleksna. Ta problem je razviden tudi na podlagi rezultatov najnovejših raziskav⁹. Ta nejasnost seveda neposredno vpliva na zmožnost uvajanja učinkovitih ukrepov, ki bi zahtevali usmerjeno ukrepanje po posameznih sektorjih.

2.5.1 Na podlagi izsledkov ene izmed zadnjih študij Eurofounda je 18,6 % vprašanih v 27 državah članicah leta 2008 opravljalo delo na črno¹⁰. Izmed slednjih je bilo 31,3 % zaposlenih, ki so del plače dobili v gotovini, ki je njihovi delodajalci niso prijavili (pogosto okoli četrtno svoje plače); 14,4 % delavcev, ki sploh niso bili prijavljeni; 14,4 % samozaposlenih, ki niso bili prijavljeni; 39,7 % pa je obsegalo storitve v gotovini med osebami, ki so jih povezovale

---

⁸ Evropska komisija (2014), navedeno zgoraj; Evropska komisija (2013), *Employment and Social Development in Europe* (Zaposlovanje in socialni razvoj v Evropi); Hazans, Mihails (2011), *Informal Workers across Europe: Evidence from 30 European Countries* (Neformalni delavci po Evropi: izkušnje iz 30 evropskih držav), Svetovna banka; Koettl, Johannes; Packard, Truman; Montenegro, Claudio E. (2012), *In From the Shadow: Integrating Europe's Informal Labor* (Iz sence: povezovanje evropskega neformalnega dela), Washington, DC: Svetovna banka.

⁹ Glej zlasti: Eurofound (2013), *Tackling undeclared work in 27 European Union Member States and Norway. Approaches and measures since 2008* (Preprečevanje dela na črno v 27 državah članicah Evropske unije in na Norveškem. Pristopi in ukrepi od leta 2008); Eurofound (2013) [b] *Tackling undeclared work in Croatia and four EU candidate countries* (Preprečevanje dela na črno na Hrvaškem in v štirih državah kandidatkah za vstop v EU); posebna izdaja Eurobarometra 402, *Undeclared work in the European Union* (Delo na črno v Evropski uniji), marec 2014.

¹⁰ Eurofound (2013) [b].

družinske, družbene ali prijateljske vezi itd. Glede na zadnjo raziskavo Eurobarometer¹¹ iz leta 2013¹² je zgolj 4 % vprašancev priznalo, da so opravljali delo na črno. Vendar jih je 11 % priznalo, da so zadnje leto plačali za blago ali storitve, za katere so utemeljeno sklepali, da so vključevale delo na črno. Med državami članicami EU obstajajo velike razlike¹³.

- 2.5.2 Trenutno še ni jasno, kakšen vpliv ima kriza na pojav dela na črno. Obseg pojava se utegne še povečati v sektorjih in zaposlitvah, kjer je že prisoten, in se razširiti na druge (na primer z razvojem tehnologije na področju informacij in komunikacij)¹⁴.
- 2.6 Proces globalizacije in družbeno-demografske spremembe ustvarjajo tudi več prostora za sivo ekonomijo in neprijavljeno delo, zato bo treba ustrezno prilagoditi politike boja proti tem pojavom. V tem smislu je zmožnost ukrepanja posameznih držav zagotovo omejena, kar je posebej očitno pri nadnacionalnih vidikih dela na črno.
- 2.7 Vključenost nezakonitih priseljencev v delo na črno je resen problem, ki ga je treba obravnavati v okviru globalne strategije boja proti nezakonitemu priseljevanju. Številni nezakoniti priseljenci so prisiljeni v delo na črno, če želijo preživeti. Možnost dela na črno pa lahko med drugim celo spodbudi nezakonito priseljevanje.

3. Splošne ugotovitve

- 3.1 Odločitev za vzpostavitev evropske platforme je rezultat dolgega procesa razmišljanja o resnosti pojava in natančne priprave v okviru glavnih evropskih institucij¹⁵.
- 3.2 Predlog za vzpostavitev evropske platforme z obvezno udeležbo vseh držav članic se šteje za usklajeno pobudo EU, saj je dandanes delo na črno problem, ki zadeva vse države članice, v sicer različni meri, vendar s skupnimi značilnostmi.
- 3.2.1 Vzpostavitev te oblike sodelovanja med državami članicami je med drugim še večjega pomena zaradi potrebe po zagotavljanju spoštovanja in zaščite evropskih idealov solidarnosti in socialne pravičnosti, svobodne konkurence na trgih, temeljnih načel prostega pretoka delavcev EU, pa tudi zaradi vprašanj v zvezi s čezmejnimi vidiki dela na črno in izzivov, povezanih z mobilnostjo dela.

---

¹¹ Vsi podatki izhajajo iz neposrednih raziskav, ki so temeljile na osebnih intervjujih z državljani EU. Ozaveščenost o problematiki, nacionalne opredelitve, preglednost dela na črno in zaupanje v osebe, ki vodijo intervju, so zato pomembni dejavniki, ki določajo, ali državljani lahko navedejo, da so opravljali ali izkoristili delo na črno.

¹² Posebni Eurobarometer 402, Poročilo o delu na črno v Evropski uniji, 2013.
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_402_en.pdf.

¹³ COM(2014) 221 final.

¹⁴ Evropska komisija, 2013, navedeno zgoraj.

¹⁵ Glej COM(2010) 2020, COM(2012) 173, Sklep Sveta 2010/707/EU z dne 21. oktobra 2010 in Resolucijo Evropskega parlamenta 2013/2112(INI)-14/01/2014 z dne 14. januarja 2014.

- 3.2.2 Vzpostavitev platforme bo morala zagotoviti večje usklajevanje med različnimi odbori in delovnimi skupinami, ki obstajajo v državah članicah, da se tako zapolni vrzel na ravni EU, kjer je bilo doslej delo na črno obravnavano neenako in premalo usklajeno.
- 3.2.3 Usklajeno sodelovanje vseh držav članic EU je ključno za okrepitev prizadevanj za boj proti različnim oblikam nezakonitega dela (vključno z navidezno samozaposlitvijo) pa tudi za obravnavo čezmejnih vidikov vprašanj v zvezi s pojavom neprijavljenih delavcev iz tretjih držav, ki nimajo urejenega statusa.
- 3.3 Pozdraviti je treba, da predlog za evropsko platformo v celoti spoštuje načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, ki veljata v EU, in bo ti morala še naprej spoštovati.
- 3.3.1 Ukrepi za preprečevanje dela na črno in odvrčanje od njega ostajajo v pristojnosti držav članic. Nekazenske (upravne in neupravne) ter kazenske sankcije so določene na podlagi načela zakonitosti, ob spoštovanju postopkov in zakonodaje, ki veljajo v posamezni državi.
- 3.4 Boj proti nezakonitemu delu je ključna politična odločitev EU. S to strategijo je mogoče osvetliti nezakonito delo, ki je ključni dejavnik gospodarske rasti, da se oživi konkurenčnost gospodarskega in socialnega sistema EU na podlagi smernic, določenih v strategiji Evropa 2020.
- 3.5 Ukrepi za preprečevanje dela na črno in odvrčanje od njega se morajo usmeriti na dejanske vzroke tega pojava, vključevati pa morajo različne instrumente boja proti delu na črno, s kontrolami in sankcijami za boj proti nepoštenim, krivičnim in neprijavljenim trgovskim in poslovnim praksam ter z ukrepi pametne pravne ureditve za zagotovitev stabilnega in predvidljivega pravnega okvira.
- 3.5.1 Zaželeno bi bilo, da se ustvarijo ugodni pogoji za podjetja in delavce ter s tem zmanjšajo stroški izvajanja predpisov, reformirajo in poenostavijo upravni in davčni postopki ter izboljšajo predpisi na področju dela in varstva pri delu, sezonskega in občasnega dela ter novih oblik dela.
- 3.5.2 Pomembno vlogo pri ukrepih za preprečevanje dela na črno in odvrčanje od njega imajo lahko ugodne davčne politike z uvedbo davčnih ugodnosti, ki nagrajujejo spoštovanje predpisov in spodbujajo osvetlitev primerov neprijavljenega dela, vključno z gospodinjskimi storitvami in storitvami nege oseb.
- 3.6 Pri vzpostavitvi evropske platforme se je treba pri reševanju problema izogniti temu, da bi prišlo do podvajanja z obstoječimi pobudami in oblikami sodelovanja ter neučinkovitimi in odvečnimi obveznostmi poročanja.

4. **Posebne ugotovitve**

- 4.1 Čeprav je razumevanje razsežnosti in dinamik dela na črno pogosto pomanjkljivo, je vseeno jasno, da bi se ukrepanje nacionalnih oblasti za boj proti temu pojavu okrepilo s prispevkom neposrednega vpogleda vanj, ki bi ga omogočili socialni partnerji, organizacije MSP, samostojni poklici, socialno gospodarstvo in splošneje organizacije civilne družbe. Tak tok informacij je dejansko najboljše jamstvo za učinkovitejšo usmeritev dela platforme.
- 4.2 Pri imenovanju enotne nacionalne kontaktne točke je pomembno, da države članice nujno vključijo socialne partnerje in organizacije civilne družbe, ki imajo ključno vlogo pri boju proti neprijavljenemu delu na nacionalni ravni.
- 4.2.1 Bistveno je, da pred vsako sejo evropske platforme vsaka država članica organizira pripravljeno sejo, kasneje pa sejo, na kateri se predstavijo rezultati dela platforme.
- 4.3 EESO je poudaril, da je treba okrepiti ukrepe boja proti neprijavljenemu delu s "sistematično izmenjavo informacij, podatkov in ocen na evropski ravni, da se zagotovi vključitev in sodelovanje pristojnih oblasti in vključenih socialnih partnerjev"¹⁶.
- 4.3.1 EESO si je stalno prizadeval za spodbujanje skupnih instrumentov, politik in dobrih praks, da bi s tem vplivali na gospodarske dejavnike pa tudi na kulturni in socialni okvir. Zato poziva, naj se njegova vloga pri delovanju platforme uradno prizna in se ga vključi med opazovalce platforme.
- 4.4 Ozaveščanje javnosti, ki je predvideno v okviru platforme, je pomembna priložnost za spodbuditev ukrepov preprečevanja dela na črno, zmanjševanja njegovega obsega in boja proti njemu v vseh državah članicah. V tem okviru ne gre zanemariti možnosti vključevanja civilne družbe v usmerjevalnem odboru za strategijo Evropa 2020 in drugih organih EESO, tako da se zagotovijo skupna prizadevanja EESO in nacionalnih ekonomsko-socialnih svetov.
- 4.4.1 Nacionalni organi so premalo storili na področju preprečevanja tega pojava, ozaveščanja in svetovanja¹⁷, zato je pomembno, da se v okviru platforme razpravlja o tovrstnih ukrepih, tudi prek skupnih dejavnosti, kot so evropske kampanje, predvidene tudi v členu 4(i).

---

¹⁶ [UL C 177, 11.6.2014, str. 9–14.](#)

¹⁷ V posebnih priporočilih za leto 2014 za posamezne države so bila za ukrepanje na področju boja proti delu na črno posebna priporočila oblikovana za Bolgarijo, Hrvaško, Madžarsko, Italijo, Latvijo, Romunijo in Španijo.

- 4.5 EESO se v celoti strinja z opredelitvijo delovanja in nalog platforme. Izmenjava informacij in delitev dobrih praks ter razvoj analiz, raziskav in kompetenc (prek skupnih tečajev usposabljanja) so zagotovo prvi korak za izvajanje nadnacionalnih usklajenih operativnih ukrepov. V tem smislu bi bil EESO naklonjen okrepitvi mandata platforme, tako da bi se v njenem okviru lahko oblikovala priporočila v zvezi s predpisi tako na ravni EU kot tudi v posameznih državah članicah, da bi se zagotovilo bolj učinkovito izvajanje strategije (na primer s predlogi učinkovitejših ukrepov čezmejnega sodelovanja pri inšpekcijskih ukrepih nadzora in boja proti delu na črno).
- 4.6 Kot je bilo že navedeno v prejšnjem mnenju, bi morala platforma spodbujati pogoje, s pomočjo katerih bi bilo mogoče oblikovati kvantitativno in kvalitativno analizo: i) pojava nezakonitega dela (ki se med posamezni državami članicami močno razlikuje); ii) negativnih gospodarskih in družbenih učinkov, ki različno vplivajo na države članice glede na različne strukturne razmere in kontekst; iii) učinkovitosti ukrepov boja proti delu na črno znotraj držav članic.
- 4.6.1 V tem smislu je vzpostavitev takšne platforme pomembna, zaželeno pa je tudi, da bi imela tako Eurostat kot Eurofound pomembno vlogo znotraj nje.
- Eurostat bi lahko zagotovil tehnično podporo za reševanje metodoloških težav glede ocen obsega in razvoja dela na črno ter neprijavljenega dela, ki so trenutno nepopolne in jih ne uporabljajo vsi.
  - Eurofound bi lahko na podlagi dela platforme razvil sedanjo podatkovno zbirko (*Interactive knowledge bank*), ki mu je na voljo v interaktivni zbirki podatkov dobrih praks ukrepanja v boju proti delu na črno.
- 4.7 Ker OECD že vrsto let pridobiva posebne izkušnje na področju dela na črno¹⁸, je po mnenju EESO primerno, da se to organizacijo v vlogi opazovalca povabi k sodelovanju v evropski platformi.

18

OECD, 2002, *Measuring the Non-Observed Economy – A Handbook*; OECD (Merjenje neopažene ekonomije – priložnik), 2014, *The Non-Observed Economy in the System of National Accounts* (Neopažena ekonomija v sistemu nacionalnih računov), Gyomai, G.; van de Ven, P., Statistics Brief, št. 18.

- 4.8 Spremljanje dejavnosti platforme bi moralo biti stalno, ne samo vsaka štiri leta, in zagotoviti bi bilo treba dejansko vključenost zunanjih ocenjevalcev v izbiranje kazalnikov rezultatov in posledic ter v ocenjevanje programa platforme.

V Bruslju, 10. septembra 2014

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Henri MALOSSE

*

* *

Opomba: sledi priloga

PRILOGA k KMNENJU

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Naslednji amandmaji, ki so bili med razpravo zavrženi, so prejeli vsaj četrtno glasov:

Točka 1.5

Besedilo se spremeni tako:

~~kljub temu, da priznava ugotavlja, da sta delo na črno in navidezno prijavljena samozaposlitev, torej lažna samozaposlitev, dva ločena pojma, meni, da je prav, da se lažna samozaposlitev vključi med oblike dela na črno, ki jih je treba preprečiti, od njih odvrniti in se proti njim boriti v okviru platforme zaradi negativnih posledic dela na črno: i) na pravice in jamstva delavcev; ii) na normalno delovanje svobodne konkurence trgov; iii) na prost pretok delavcev v EUEESO je že poudaril¹⁹, da "so potrebni bolj zanesljivi dokazi" na tem področju, ob tem pa priporočil, da "se urejanje specifičnih težav samozaposlenih preuči v okviru socialnega dialoga na evropski in nacionalni ravni in da se organizacijam, ki zastopajo njihove interese, omogoči sodelovanje v takem dialogu";~~

Rezultat glasovanja

Za: 107
Proti: 153
Vzdržani: 12

Točka 1.5.1

Besedilo se spremeni tako:

upa, da bo ~~v okviru platforme~~ ob upoštevanju predpisov in nacionalnih praks ter izkušenj iz različnih držav članic spodbudila sodelovanje med posameznimi državami članicami s pobudami, katerih cilj je izboljšanje znanja, razvijanje izmenjave informacij in najboljše prakse, pospeševanje inovativnih pristopov in vrednotenje izkušenj z opredelitvijo navidezne samozaposlitve mogoče zagotoviti učinkovito strategijo boja proti temu pojavu;

Rezultat glasovanja

Za: 113
Proti: 149
Vzdržani: 10

---

¹⁹ [UL C 161, 6.6.2013, str. 14–19.](#)

Točka 1.6

Besedilo se spremeni tako:

~~čeprav se v celoti strinja z delovanjem in nalogami platforme, meni, da bi bil njen mandat lahko večji in bi vključeval možnost oblikovanja priporočil v zvezi s predpisi tako na ravni EU kot tudi v posameznih državah članicah, da bi se zagotovilo bolj učinkovito izvajanje strategije (na primer s predlogi učinkovitejših dejavnosti čezmejnega sodelovanja pri inšpekcijskih ukrepih nadzora in boja proti delu na črno) se strinja z delovanjem in nalogami platforme, saj so zgolj okvirne;~~

Rezultat glasovanja

Za: 114
Proti: 150
Vzdržani: 9

Točka 2.1

Besedilo se spremeni tako:

~~Na ravni Evropske unije je delo na črno ali neprijavljeno delo opredeljeno kot "vsaka plačana dejavnost, ki je po naravi zakonita, ni pa prijavljena državnim oblastem, ob upoštevanju različnih ureditvenih sistemov držav članic"²⁰. V ta okvir spada tudi napačno prijavljeno delo ali navidezna samozaposlitev, do katere pride, kadar je delavec na podlagi pogodbe za izvajanje storitev uradno prijavljen kot samozaposlena oseba, vendar pa po nacionalni zakonodaji in praksi opravlja dejavnost v okviru delovnega razmerja²¹;~~

Rezultat glasovanja

Za: 104
Proti: 142
Vzdržani: 6

Točka 2.2

Besedilo se spremeni tako:

~~Neprijavljeno delo in navidezno prijavljena samozaposlitev sta različna vidika pojava, ki ima~~

---

²⁰ COM(2007) 628.

²¹ ~~COM(2014) 221 final.~~

*negativne posledice za pravice in jamstva delavcev, za normalno delovanje konkurence na svobodnem trgu in za prosti pretok delavcev v EU. Navidezno prijavljena samozaposlitev je določena v nacionalni zakonodaji in s pravno opredelitvijo, ki razlikuje med plačano zaposlitvijo in samozaposlitvijo, in vsaka država članica je odgovorna za sprejetje določb, potrebnih za usklajitev z davčnimi obveznostmi in obveznostmi na področju socialne varnosti. Navidezno prijavljene samozaposlitve ni mogoče obravnavati na ravni EU, ne da bi se pri tem sklicevali na različne nacionalne opredelitve in statute samozaposlenih. ~~Vključitev Boj proti navideznim samozaposlitvam med oblike dela na črno, ki ga platforma želi odpraviti, je popolnoma ustreza je nujen~~, saj gre za tipologije nepravilnosti, ki se glede na zunanje izvajanje dela na črno širijo in za delavce določajo pogoje kratenja pravic in jamstev, ki so podobni pogojem, značilnim za delo na črno*⁶.

Rezultat glasovanja

Za: 112
Proti: 142
Vzdržani: 10

Točka 2.2.1

Besedilo se spremeni tako:

Kakor je EESO že poudaril⁴, trenutno ni jasne opredelitve kategorije samozaposlitve na evropski ravni, zato se pristojni organi sklicujejo na nacionalni pravni okvir, ~~kar otežuje izvajanje strategije boja proti pojavu navidezno prijavljene samozaposlitve na evropski ravni, zlasti v okviru čezmejnega dela. EESO je poudaril²², da se "status samozaposlene osebe [...] med posameznimi državami članicami razlikuje" in da "različne opredelitve ne obstajajo samo v posameznih evropskih državah, ampak tudi v zakonodaji EU".~~

Rezultat glasovanja

Za: 115
Proti: 151
Vzdržani: 5

Točka 2.2.2

Besedilo se spremeni tako:

~~V tem kontekstu je EESO že izrazil naklonjenost možnosti, da se izvede ocena različnih izkušenj v različnih državah članicah, na podlagi katerih se pripravijo sklepi in oblikujejo~~

---

²²

[UL C 161, 6.6.2013, str. 14–19.](#)

~~priporočila za učinkovito strategijo boja proti navidezni samozaposlitvi ali nepravilno prijavljenemu delu. V mnenju o zlorabi statusa samozaposlene osebe⁵, je EESO izpostavil, da so potrebo po zagotovitvi zanesljivih predpisov z opredelitvijo navidezne samozaposlitve, da se za samozaposlene in resnična mikropodjetja prepreči nelegalna konkurenca. "za oceno števila prizadetih delavcev ter najbolj kritičnih meja [...] potrebni bolj zanesljivi dokazi, kar terja dodatne strokovne raziskave". EESO je tudi priporočil, da "se urejanje specifičnih težav samozaposlenih preuči v okviru socialnega dialoga na evropski in nacionalni ravni in da se organizacijam, ki zastopajo njihove interese, omogoči sodelovanje v takem dialogu".~~

Rezultat glasovanja

Za: 113
Proti: 156
Vzdržani: 9

Točka 3.3

Besedilo se spremeni tako:

~~Pozdraviti je treba, da pPredlog za evropsko platformo mora v celoti spoštovati je pravni red EU in načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, ki veljata v EU, in bo ti morala še naprej spoštovati.~~

Rezultat glasovanja

Za: 105
Proti: 152
Vzdržani: 13